

Monumentnummer*: 513143

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 02 september 1999
Kadaster deel/nr 82957/175

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Doesburg Doesburg Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Doesburg Centrum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Doesburg C 3185

Omschrijving**

Inleiding

WOONHUIS op ongeveer vierkant grondplan, waarachter twee ACHTERHUIZEN, ontstaan door samentrekking in het midden van de 19de eeuw van twee diepe huizen. Beide hebben vermoedelijk een middeleeuwse oorsprong. Het oorspronkelijke rechter achterhuis valt niet onder de bescherming, aangezien het tot het rechter buurpand behoort.

Het pand ligt in de middeleeuwse stad, in de rooilijn. De brede voorgevel maakt door de muurankers in het rechter deel en het blinde middenvak in het bovendeel de oorsprong als twee huizen herkenbaar.

Omschrijving

Het vierkante VOORHUIS bestaat uit twee samengetrokken panden. Het platte dak met voor- en zijschilden is na 1950 tot stand gekomen door de twee kappen te koppelen; beide waren overigens aan de voorzijde al sinds de 19de eeuw verbonden door een dwars geplaatste kap. Van de linker kap is een gedeelte bewaard gebleven: de linkerzijde van de jufferkap en de complete 19de-eeuwse inbouw ervan, met aftimmering en zolderkamertjes. Enkele sporen dragen lange, rechte, ingehakte telmerken. Van de sporen zijn enkele zwaarder uitgevoerd en voorzien van windschoren. Het rechter deel is grondig gewijzigd bij het aanbrengen van het platte dak, bij welke gelegenheid de achtergevel tussen de oude topgevels is opgetrokken. Aangezien beide achtergevels, die zich nog aftekenen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

in het muurwerk, niet in één lijn liggen, maakt het nieuwere tussenstuk hier een sprong. De genoemde linker zolderafwerking staat nu als het ware in de grote zolderruimte. De achtergevel van het rechter pand is middeleeuws, met latere vlechtingen. Gezien de rechter borstwering is de oorspronkelijke zijmuur aan die kant ook bewaard gebleven. De achtergevel van het linker huis is vermoedelijk ook bewaard en heeft een kelderlicht en enkele oude muurankers.

Van beide oorspronkelijke huizen is een kelder bewaard gebleven. De kelder links achterin is middeleeuws en heeft een tongewelf loodrecht op de rooilijn. De binnen de kelder beginnende trap bevindt zich rechts-voor. De kelder voorin het rechter pand heeft eveneens een tongewelf loodrecht op de voorgevel, maar is mogelijk jonger. De trap is rechts-achter geplaatst. Gezien de ligging van de kelders kan zich tussen beide panden een poortweg bevonden hebben. Het rechter huis had een eiken, enkelvoudig balklaag boven de begane grond, evenwijdig aan de voorgevel; deze balklaag is vervangen. Het smallere LINKER ACHTERHUIS is met een links inspringend tussenlid met het voorhuis verbonden.

Van de kap van het achterhuis is niets bewaard doordat de zolder tot verdieping onder plat dak is uitgebouwd. De VOORGEVEL, een gepleisterde en wit geschilderde lijstgevel, heeft een symmetrische opbouw met in het midden de bescheiden, niet omlijste ingang, rechts en links twee zesruits schuiframen. De zolderverdieping heeft slechts twee vierruits schuiframen, waarbij vooral het blinde middendeel opvalt. De 19de-eeuwse voordeur zelf is zeer rijk. Boven de twee smalle ruiten met smeedijzeren rooster suggereert op paneel aangebracht lijstwerk een gebroken fronton. In de open top is een piron geplaatst. Rechts en links is de schouder van een kleine console voorzien.

De bepleistering van de gevel is pas door de huidige bewoners wit geschilderd. Vóór de door hen uitgevoerde verbouwing had de gevel in plaats van de twee zesruits schuiframen rechts, in dit deel een deur links en een schuifraam zonder verdere indeling rechts.

De lateien zijn vermoedelijk van beton of een andere kunststeen.

Het poortje onder rondboog in de gevel van het linker buurpand behoort bij Koepoortstraat 34. De originele deur hierin is gesierd met 18de-eeuws lijstwerk. De bovenzijde hiervan, in klokvorm, heeft een sierelement met een palmet, hangende voluten en een tros.

De LINKER ZIJGEVEL is blind en ligt aan het eigen achterom, dat door het buurpand loopt. De zijgevel van het gepleisterde en wit geschilderde achterhuis is blind, op twee vensters rechts na. De RECHTER ZIJGEVEL is blind en loopt langs het achterom van de burenen.

De ACHTERGEVEL van het hoofdhuis is een afgeplatte topgevel, ontstaan door koppeling van twee puntgevels. Het vrijliggende gedeelte naast het tussenlid heeft enkele muurankers met een krul aan de bovenzijde. De tweelaags achtergevel van het linker achterhuis heeft in de twee T-vensters nu stolpramen. De begane grond is als serre uitgebouwd. Van het INTERIEUR is onder meer de tegelvloer van de gang van monumentale waarde. Deze bestaat uit zwarte en witte plavuizen, gelegd in een sierlijk patroon. De keuken, links voorin het linker achterhuis gelegen, bevat een 19de-eeuwse eenvoudige schouwwand met ingebouwde kasten.

Op het erf staat tegen de linker erfscheiding naast het achterhuis een gietijzeren POMP.

Waardering

WOONHUIS, in de huidige vorm rond het midden van de 19de eeuw tot stand gekomen door de verbouwing van twee oudere huizen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- van architectuurhistorische waarde vanwege het concept van de eenvoudige 19de-eeuwse voorgevel. Dit is een goed voorbeeld van de wijze, waarop in die tijd met architectonische middelen de indruk van nieuwbouw gewekt werd, waar in feite sprake was van verbouw. In het onderhavige geval wordt de samentrekking van twee panden toch door de gevelindeling onthuld. Tevens zijn enige onderdelen van ex- en interieur van kunsthistorisch belang.

- van bouwhistorische waarde als voorbeeld van de koppeling van twee middeleeuwse huizen tot een 19de-eeuws concept met centrale gang.

- van stedenbouwkundige waarde vanwege zijn positieve rol in het straatbeeld van zowel de Koepoortstraat als de Korte Koepoortstraat en de verwijzing naar de oorspronkelijke structuur van losse diepe huizen, gescheiden door poortwegen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis